

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 41/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om beaktande av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 september 2006 en proposition med förslag till lag om beaktande av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar (RP 133/2006 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Marjaana Maisonlahti, social- och hälsovårdsministeriet
- avdelningschef Erkki Meriläinen, Folkpensionsanstalten
- specialrådgivare Vesa Rantahalvari, Finlands Näringsliv
- socialpolitisk sekreterare Kaija Kallinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- jurist Heli Puura, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

Dessutom har Företagarna i Finland lämnat skriftligt utlåtande i saken.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en lag om beaktande av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar.

När det gäller de dagpenningar som beräknas utifrån en persons lön ska precis som under tidigare år en andel som motsvarar arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares

arbetslöshetsförsäkringspremie på samma sätt som under tidigare år dras av från arbetsinkomsten eller en utbetald förmån. Avdraget föreslås vara 4,98 procent 2007.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den. Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2007.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet förslaget lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Social- och hälsovårdsutskottet hänvisar till sina tidigare överväganden där det ansett att det absolut bör bestämmas om dagpenningssgrunderna genom permanent lagstiftning. Som utskottet tidigare framhållit kräver systemets genomsebarhet att undantagsbestämmelser undviks. En permanent ordning tillgodoser syftet att förenkla och tydligare göra det sociala trygghetssystemet.

Sedan 1993 har det varje år föreskrivits om avdraget från arbetsinkomsten eller den behöriga förmånen genom temporär lagstiftning. Det har betydtt att alla dagpenningar varit lägre än om beräkningsregeln hade lagts fast i en permanent lagstiftning. Det procentuella avdraget betyder sämre ekonomiska villkor för dem som inte är förvärvsaktiva t.ex. på grund av arbetslöshet, rehabilitering eller sjuk- eller föräldradighet. Om avdraget inte görs ökar dagpenningssutgifterna 2007 med uppskattningsvis 51 miljoner euro. Merutgifterna ökar i sin tur arbetsgivarnas socialförsäkringsavgifter och löntagarnas och företagarnas dagpenningssavgifter med 0,04 procentenheter var. Utgiftsökningen inverkar inte på statens utgifter.

Enligt utredning till social- och hälsovårdsutskottet beräknas arbetstagarnas pensionspremier 2007 vara lika stora som 2006, dvs. 0,1 procent lägre än vad regeringen har räknat med i sin proposition. Det totala avgiftsbeloppet beräknas till 4,88 procent.

Utskottet finner det oacceptabelt att minskningen i dagpenningar eller andra förmåner är större än löntagarens premier. Det föreslår att 1 § ändras så att man från den dagpenningssgrundande arbetsinkomsten, försäkringslönen eller den förmån som utbetalas 2007 drar av högst det sammanlagda beloppet av arbetspensionsförsäkringsavgiften för en arbetstagare och arbetslös-

hetsförsäkringspremien för en löntagare som inte fyllt 53 år, dock inte mer än 4,98 procent. När arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift har fastställts anges det exakta avdraget från dagpenningarna genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet som utfärdas med stöd av lagens 2 §.

Vad gäller arbetspensionsförsäkringsavgiften konstaterar utskottet att försök att dämpa trycket på att öka avgiften har gjorts både genom en omfattande pensionsreform som trädde i kraft 2005 och en reform av arbetspensionsanstaltarnas placeringsverksamhet som nyligen godkännts i riksdagen. I sitt betänkande om reformen av placeringsverksamhet (ShUB 31/2006 rd) konstaterade utskottet att det för att på sikt kunna dämpa trycket på att höja arbetspensionsförsäkringsavgifterna också är viktigt att se till att de utvecklas rationellt och så jämnt som möjligt. Det ligger i de försäkrades intresse att arbetspensionsavgifterna stiger så kontrollerat som möjligt så att det inte blir nödvändigt att ingripa i arbetspensionsförmånernas storlek. Det kan vara befogat att räkna med högre avgifter för att de inte ska stiga i oskälighetsgrad om den demografiska försörjningskvoten förändras.

Det ser ut som om arbetspensionsförsäkringsavgiften skulle hålla sig på nuvarande nivå 2007, men utskottet anser sig ha anledning att påpeka att idén med pensionsavgifter är att trygga utbetalningen av pensioner på sikt och att de helst inte ska användas som redskap i konjunkturpolitiken. För detta talar också det att pensionsavgifterna inte är skatter i konstitutionell bemärkelse.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget i övrigt godkänns enligt propositionen men 1 § med följande ändringar:

Utskottets ändringsförslag

1 §

Om det i lag eller förordning bestäms att i beloppet av dagpenning eller motsvarande förmån skall beaktas de arbetsinkomster som en person fått i arbets- eller tjänsteförhållande eller den försäkringslön som avses i 72 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), skall från dessa arbetsinkomster, *försäkringslönen* eller från

förmån som utbetalas avdras *det sammanlagda beloppet av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt första meningen i 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare som fastställts för 2007, och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998), som fastställts för 2007, dock inte mer än 4,98 procent 2007.*

Helsingfors den 24 november 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löfv /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Aila Paloniemi /cent

Leena Rauhala /kd
Juha Rehula /cent
Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Tapani Tölli /cent
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

RESERVATION***Motivering***

Regeringen förlänger med sin proposition den särskilda lag som sedan 1993 stiftats om varje år och som tillåter att det skärs i socialförsäkringens dagpenningar. Nedskärningen har varierat mellan 1,5 och 5 procent. Enligt propositionen ska 4,98 procent dras av från förmånen 2007. Ett sådant tillvägagångssätt gör det inte speciellt lätt att nå målet med klara och genomsebara lagar.

Det här så kallade procentavdraget infördes av akuta sparskäl under lågkonjunkturen på 1990-talet. De skälen har inte varit aktuella på länge. Ändå har regeringen inte slopat avdraget utan smugit in det som något slags dolt avdrag. Dagpenningar betalas till de försäkrade precis för att de inte kan förvärvsarbeta och dagpenningarna täcker inte fullt ut arbetsinkomstbortfallet.

Avdraget har motiverats med arbetstagarnas pensionsförsäkringsavgift och löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremie. Argumenten för den här varianten av "solidaritet" håller ändå inte. De lagfästa ersättningarna för inkomstbortfall inom socialförsäkringssystemet är låga i Finland efter nedskärningarna på 1990-talet. Procentavdragen skär på ett synnerligen osolidariskt sätt i de arbetslösas, kroniskt sjukas, olycksoffrens och föräldralediga barnavårdarnas försörjning. Social- och hälsovårdsutskottet har i sitt betänkande sedan förra seklet föreslagit att nedskärningarna ska slopas. Och ändå stiftas den särskilda lagen nu för femtone gången.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 24 november 2006

Erkki Virtanen /vänst
Leena Rauhala /kd
Marjaana Koskinen /sd